

26/6/84

ELLLENGUATGE**No cal**

El verb *caldre* constitueix, sens dubte, un recurs d'una gran utilitat, que permet de resoldre satisfactòriament molts problemes d'expressió. Es podria dir, fins i tot, que en la seva mateixa utilitat hi ha el perill, perquè no és gens infreqüent que qui, havent-se adonat del seu rendiment l'ha incorporat decididament al seu bagatge expressiu, arribi a abusar-ne francament. I quan diem abusar-ne volem dir, no a usar-lo —el verb *caldre*— amb un significat que s'allunya del que hom li reconeix, sinó amb excessiva reiteració, contràriament al que prescriuen les normes més elementals de l'estil.

Es clar que parlant del verb *caldre* convé de repetir, una vegada més, sense demostrar cansament ni impaciència, el que ja s'ha dit centenars de vegades: que frases com "Hi ha que venir d'hora" i "No és precis portar raqueta" (aquest darrer exemple l'acabem de llegir ara mateix, en un cartell enganxat en una columna publicitària) són construccions calcades del castellà, el que en diem castellanismes sintàctics, que s'haurien d'evitar rigorosament, i que en la nostra llengua se solen resoldre amb el verb

caldre: Cal venir d'hora i No cal portar raqueta.

En el llenguatge popular, l'ús més freqüent i normal del verb *caldre* és, sens dubte, el que té lloc en frases en què va precedit de certs termes adverbials i conjuncionals com *no, si* (condicional), *com, quan*, etc.: *Ara ja no cal, No cal que diguis res, No caldrà, Si cal ho faré jo, És una persona com cal, Ho farem quan calgui, Vindrà sempre que calgui*, etc. Però, és clar, té unes possibilitats molt més àmplies que no deixa d'aprofitar qui, en uns casos d'una manera més conscient que en d'altres, les descobreix i en comprova tant la utilitat com la comoditat. És, especialment, en l'ús públic del llenguatge oral —discursos, col·loquis, debats, etc.—, que podem observar força sovint el gran rendiment que molts obtenen del verb *caldre*, element essencial de llurs frases i de llurs construccions, especialment, és clar, quan, tal com s'esdevé amb tanta freqüència, es tracta d'assenyalar la conveniència d'empendre tal o tal altra acció. És força habitual, aleshores, de sentir frases com *Cal aconseguir els mitjans que calgui, No cal dir que cal que només hi siguin admeses les persones com cal*, que són, és veritat, ben correctes, però que, en nom de l'estil, segurament convindria d'evitar, o de no prodigar.

Albert Jané